

מרתון הכנה לבגרות-היסטוריה

9/6/22 עודכן ב-2023

על פי מצגת מתשפ"ב של מגי מויאל-

אורט רמת-יוסף בת-ים

קמפוס אביב

הקמפוס הוירטואלי של אורט ישראל

מה נעשה במפגש היום?

- הנחיות חדשות לבחינת הבגרות
- כיצד נחלק את הזמן **בהכנה לבחינה** ובמהלכה?
- למידה עצמית לבגרות –
 - שיעורים מצולמים
 - [הפדגוגיה של ההיסטוריה](#) - שאלות מבגרות
 - [קמפוס אביב](#) - אם אין לכם שם משתמש – לחצו על כניסת **אורח**
- שאלות מבחינות בגרות + שאלות עם "ספר פתוח"
- טיפים וטריקים
- פיצוח שאלות מותאמות לשאלון החדש עם "ספר פתוח" שאלות שלכם...

הנחיות לבחינה קיץ תשפ"ג (2023)

ההנחיות במצגת זו מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנשים ולגברים כאחד

מבנה הבחינה

חלק א' - פרק אחד חובה

- פרק ראשון - השואה
- עליך לענות על **שאלה אחת** מן השאלות 1-3
- פרק ראשון - ($1 \times 33\frac{1}{3}$) - סה"כ $33\frac{1}{3}$ נקודות

חלק ב' - בחלק זה שלושה פרקים

- פרק שני - לאומיות
- פרק שלישי - המאבק על הקמת המדינה
- פרק רביעי - תולדות מדינת ישראל
- בחר ב**שני פרקים** וענה על שאלה **אחת** מכל **פרק שבחרת**. לכל שאלה : ($2 \times 33\frac{1}{3}$) – סה"כ $66\frac{2}{3}$ נקודות
- אין חובה לבחור בשאלות שיש בהן מקור.

חומר עזר במהלך המבחן

• פרק א' - חומר עזר מותר בשימוש:

1. ספר הלימוד שאושר בנושא מלחמת העולם השנייה, טוטלטריות ושואה בגרסה המקוונת/ בגרסה המודפסת.

בספר המודפס יכולים להיות:

*סימונים במדגש (מרק) או בעיפרון, אך לא הערות בכתב.

*סימונים של תקופות או נושאים באמצעות **מדבקות** (סימניות) הבולטות מן הספר.

2. יחידות ההוראה "איך יכול אדם" בגרסה המקוונת/ עותק מודפס של הכותרות של יחידות ההוראה.

*עבור מקור מיחידות ההוראה "איך יכול אדם" עליך לציין בתשובתך את

הכותרת של יחידת ההוראה ואת שם המקור.

*עבור מקור מספר הלימוד עליך לציין בתשובתך את

שם הספר, את שם ההוצאה לאור ואת מספר העמוד שבו נמצא המקור.

פרק ב' - חומר עזר מותר בשימוש: **אין**

חלוקת זמן במהלך המבחן

משך הבחינה:

משך הזמן המוקצב לשני חלקי השאלון הוא 3 שעות ללא הפסקה.

לחלק א' מוקצבת עד שעה ורבע בלבד.

כשתסיים לענות על חלק א', אף אם לא הסתיימה השעה, הגש את חלק א', ומסור למשגיח את ספר הלימוד ואת יחידות ההוראה "איך יכול אדם".

שימו לב!

אין לחזור לחלק א לאחר הגשתו.

לחלק ב' זה מוקצבות עד שעה ושלוש רבעי השעה בלבד.

מבנה הבחינה

חלק ב' - בחלק זה שלושה פרקים

- פרק שני - לאומיות
- פרק שלישי - המאבק על הקמת המדינה
- פרק רביעי - תולדות מדינת ישראל

105 דקות

חומר עזר
מותר בשימוש:

אין

- שאלה אחת מתוך שני פרקים
- לכל שאלה: $(2 \times 33\frac{1}{3})$ – סה"כ $66\frac{2}{3}$ נקודות

חלק א' - פרק אחד חובה

- פרק ראשון - השואה

75 דקות

חומר עזר
מותר בשימוש:
לפי ההוראות

- שאלה אחת מתוך 3

- פרק ראשון - $(1 \times 33\frac{1}{3})$ - סה"כ $33\frac{1}{3}$ נקודות

למידה עצמית

ההנחיות במצגת זו מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנשים ולגברים כאחד

למידה עצמית

מה עושים לפני המבחן בגרות?

- א.** נכנסים לאתר [קמפוס אביב](#) וקוראים סיכומים בנושאי הבגרות, על פי המיקוד.
- ב.** נכנסים לפורטל פדגוגי היסטוריה - [לפדגוגיה של היסטוריה](#) ומקליקים על בחינות בגרות. **פותחים את אחת הבחינות ומתאמנים...**
- לרשותכם מאגר שאלות בנושאים השונים.
- שימו לב לשינויים בבחינות משנים קודמות: **פרק בית שני ירד ובמקומו נכנס פרק השואה.**
- דלגו על שאלות בנושא בית שני מבגרויות קודמות.**
- ב.** נכנסים לאתר [קמפוס אביב](#) ומתרגלים שאלות במגוון נושאים כולל שאלות בנושא השואה-
- מומלץ לבצע תרגול שאלות ספר פתוח בהתאם לנושאים במיקוד לשנת תשפ"ג.

טיפים וטריקים לבחינה

ההנחיות במצגת זו מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנשים ולגברים כאחד

טיפים וטריקים לבחינה

1. בודקים אילו נושאים מופיעים במבחן ומה אתם יודעים הכי טוב!!!
בחירה נכונה של נושאים עוזרת לנו להצליח

2. בוחרים את השאלות ומסמנים אותן. וודאו שבחרתם בסה"כ 3 שאלות. ואז מתחילים....

3. מסמנים את כותרת השאלה = בדרך כלל הכותרת מציינת את מסגרת זמן נושא השאלה.

למשל: דבר שיכול למנוע מאתנו להתבלבל, כך למשל כאשר כותרת השאלה היא: מדיניות הנאצים כלפי היהודים בשנים 1933-1939 הכוונה היא למדיניות הנאצית כלפי היהודים לפני פרוץ מלחמת העולם השנייה ולכן כל מה שקשור למדיניות בגטאות או בזמן הפתרון הסופי - לא רלוונטי)

4. מסמנים את מילת ההוראה בשאלות : הצג/ הסבר/ תאר/ חווה דעתך.

טיפים וטריקים לבחינה

4. **למספר כמה חלקים יש לשאלה** - בדרך כלל הדרישה בשאלה נעה בין מטלה אחת לשתיים בכל אחד מסעיפי השאלה.

5. **לציין ראשי פרקים בצד** - בטופס השאלות או במחברת

6. **כאשר לא מציינים בשאלה כמה מאפיינים, סיבות, תוצאות, השפעות ועוד...?**
כתבו שלושה מאפיינים...

7. **בחלק הראשון – שואה - פותחים את הספר ומחפשים את נושא השאלה**
באמצעות תוכן העניינים ו/או המדבקות (סימניות) הבולטות מן הספר .

8. **מתחילים תשובה במילים של השאלה!!!**

פיצוח שאלות בגרות

ההנחיות במצגת זו מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנשים ולגברים כאחד

פיצוח שאלות בגרות: הגדרה של מילות ההוראה

הצג או תאר • צריך להציג או לתאר את התופעה, הפעולה, התהליך, האירוע הנדרשים בשאלה, בלי להסביר את הסיבות, את התוצאות או את ההשפעות שלהם. זה אמור להיות "**צילום תמונת מצב**": מאפיינים, משתתפים, מקום, זמן.

הסבר • צריך להבהיר, לתת פירוש לעניין שאתם נשאלים עליו: סיבות או גורמים שהביאו לתהליך, לפעולה או לאירוע או לתת את התוצאות או את ההשפעות של נושא השאלה.

השווה • צריך לעשות השוואה בין הנושאים בשאלה, לפי קריטריונים, להבהיר גם את הנקודות הדומות וגם את הנקודות השונות בכל אחד מהקריטריונים שנתנו.

פיצוח שאלות בגרות: הגדרה של מילות ההוראה

• הבאת דוגמה שממחישה ומבהירה את האירוע. צריך לתת דוגמה מפורטת, אי אפשר לתת הכללה.

הדגם

• הבעת עמדה על האירוע שאתם נשאלים עליו וביסוסו על עובדות היסטוריות.

הבע את
עמדתך

• צריך לבחור קטע מקור מילולי או חזותי הקשורים לעמדה, פעולה, תופעה... המדוברת בשאלה.

בחר מקור
מספר
הלימוד

• לא לשכוח! לציין בתשובתכם את שם הספר, את שם ההוצאה לאור ואת מספר העמוד שבו נמצא המקור.

דוגמה לשאלה מסוג..... ספר פתוח

מקור - נאציזם - אידאולוגיה ומעשה

א. לפניך תנאי הקבלה לתנועת הנוער הנאצית ("הנוער ההיטלראי"), שפורסמו בשנת 1936.

תנאי קבלה ל "נוער ההיטלראי"

כל נער גרמני אשר מלאו לו 14 שנה יתקבל ל "נוער ההיטלראי", עליו להביא עימו:

* תעודה המעידה על מוצאו הארי.

* תעודה המעידה על בריאות תורשתית.

- תעודה על מוצא ארי צריכה לכלול מידע על ההורים והסבים מצד האם והאב.

- תעודת בריאות: המועמד חייב להיבדק על ידי רופא גרמני באשר למצב בריאותו. על הרופא למלא את שאלון הבריאות המצורף לבקשת הקבלה.

יש להציג תעודות מקוריות או העתקים מאושרים.

דוגמה לשאלה מסוג..... ספר פתוח

א. הסבר כיצד אחד מן העקרונות של האידאולוגיה הנאצית בא לידי ביטוי בקטע המקור.

בחר מספר הלימוד מקור אחר המבטא את העיקרון שכתבת עליו, והסבר כיצד עיקרון זה בא לידי ביטוי במקור שבחרת. בסס את תשובתך על שתי דוגמאות מן המקור.

ב. הצג עיקרון אחר באידאולוגיה הנאצית. **הסבר** כיצד שניים מן הצעדים שנקטו הנאצים בשנים 1933-1938 מימשו עיקרון זה.

דוגמה לשאלה מסוג..... ספר פתוח

פיצוח השאלה - סעיף א'

שלב 1 – **זיהוי** העיקרון בקטע

העיקרון באידיאולוגיה הנאצית הבא לידי ביטוי בכרזה הוא תורת הגזע.

שלב 2 - **הסבר** הקטע

תנאי הכרחי לקבלה לנוער ההיטלראי הוא תעודה המעידה על המוצא הארי; תעודה המעידה על בריאות תורשתית ; התעודה צריכה לכלול מידע על הורים וסבים.

שאלה מסוג..... ספר פתוח

שלב 3 - שילוב ידע קודם

תורת הגזע מחלקת את החברה האנושית לגזעים עליונים (שהעליון שבהם הוא הגזע הארי, שעליו נמנו הגרמנים), גזעי ביניים (בהם העמים הסלאביים במזרח אירופה), וגזעים נחותים (למשל, הצוענים). היהודים נחשבו לתת-גזע מתוך כך עסקה האידאולוגיה הנאצית רבות בשמירה על טוהר הגזע, וקראה למנוע את עירובו של הגזע הארי העליון עם גזעים נחותים ממנו, כדי לא לטמא אותו ולהחלישו. תנאי הקבלה ל"נוער ההיטלראי" מבטאים את החשש מעירובו של הגזע הארי עם גזעים נחותים ואת ההקפדה על טוהר הגזע.

שאלה מסוג....ספר פתוח - בחירת מקור

פיצוח השאלה - סעיף ב'

בחירת מקור מילולי/חזותי מספר הלימוד המחזק את עיקרון תורת הגזע- מקור חזותי בשם מדידת גולגולת ובדיקת צבע עיניים 1936-1937

בשתי התמונות שלפנינו: מדידת גולגולת עם מכשיר מדידה המודד את המבנה והגודל שלה ומדידת צבע עיניים עם מכשיר מדידה בו מופיעים רמות של צבעים שונים.

"טוהר הגזע" הפך בגרמניה הנאצית נושא למחקר ולהגדרות "מדעיות", ועמד בראש סדר העדיפויות של המשטר.

"איכותו" הגזעית של הפרט נקבעה על פי נתונים הניתנים למדידה.

המקור נלקח מתוך ספר הלימוד טוטאליטריות ושואה, הוצאת שזר, עמוד 100

שאלה מסוג....ספר פתוח

מדיניות גרמניה כלפי היהודים בארצות הכיבוש ובאזורי ההשפעה שלה

א. לקשר בין פלישת גרמניה לברית המועצות ובין תחילת הרצח ההמוני של היהודים יש הסברים שונים. **הצג** אחד מן ההסברים האלה, **והבא** מקור מספר הלימוד לביסוס הסבר זה.

ב. היסטוריונים טוענים שקורות יהודי צפון אפריקה בזמן מלחמת העולם השנייה הם חלק משואת העם היהודי. **נמק** את טענתם באמצעות **שתי** עובדות מן המקור שלפניך.

שאלה מסוג..... ספר פתוח

מעדותו של ד"ר מרדכי חן, ששירת כרופא בצבא הבריטי במלחמת העולם השנייה

כמה ימים אחרי זה, נסעתי לטריפולי לעשות קניות בשביל היחידה, ובערב הנהג שלי תעה (התבלבל) בדרך, ולפנות ערב אנחנו נכנסנו למושבה קטנה, שקוראים לה "ג'אדו" ושם נפגשתי עם קצין צעיר, אנגלי, סגן-משנה, מאוד מודאג. לא ידע מה לעשות ומאוד שמח שרופא הגיע למקום, ואמר שהוא ישמח מאוד אם אשאר אצלו, ואולי הוא יוכל לנצל אותי כיוון שהיו לו כמה בעיות דחופות. דיברנו על זה, ונתברר שבג'אדו היה מחנה ריכוז שהקימו האיטלקים, במיוחד ליהודים מבנגזי, ובנוסף לזה ליהודים מליביה ומטריפוליטניה (אזורים בלוב), שבזמן שהגרמנים היו בבנגזי הביאו אותם למחנה ריכוז זה. הוא אמר שהמצב נורא שם, שהוא מטפל כמיטב יכולתו, והוא נכנס רק באותו יום, ולא ידע מה לעשות וכיצד לטפל בהם.

אנחנו עשינו סיור ביחד, מצאנו צפיפות איומה בבניינים במקום, סירחון נורא, מקום כמעט בלי אמצעים היגייניים בכלל, אנשים השוכבים דחוסים ממש אחד ליד השני, והיה שם כעין בית חולים שהיו בו קבוצות של חולים ששכבו על הרצפה, ללא כיסוי מתאים, והיו כאלה בלי כיסוי בכלל, ששכבו על האבנים, עם חום גבוה של טיפוס הבהרות (מחלה זיהומית). התמותה שם הייתה גבוהה. בזמן שאני הייתי שם, מתו ארבעה-שישה אנשים.

במחנה שרר מצב של חוסר תזונה מוחלט, חוסר מים, הם קיבלו מים רק שעתיים ביום בשביל כל התצרוכת שלהם, והיה ממש מצב של רעב, צימאון ומחלה, של טיפוס הבהרות וטיפוס המעיים.

(...) זה היה בסוף ינואר או בהתחלת פברואר 1943.

(א' מורגנשטרן (עורך), מקורות ומחקרים על השואה, מעלות, תשמ"ג, עמ' 189-190)

שאלה מסוג.... ספר פתוח – בחירת מקור

פיצוח שאלה - סעיף א'

שלב 1 – הצגת אחד מן ההסברים לקשר בין פלישת גרמניה לברית המועצות ובין תחילת הרצח ההמוני של היהודים:

- מלחמה אידאולוגית נגד הבולשביזם, וחסול הבולשביזם כתנאי לבניית הסדר החדש באירופה.
- עם כיבוש ברית המועצות נפלו יהודים רבים בידי הנאצים. המספר הרב של היהודים האיץ בנאצים למצוא "פתרון" אחר לבעיית היהודים, במקום הפתרונות הקודמים.
- הריחוק הגאוגרפי של "המזרח" מן המולדת והבוז כלפי העמים הסלביים "הנחותים" הביאו להתרת הרסן, להסרת העכבות המוסריות, ויצרו תחושה שאין צורך להתחשב בדעת הקהל.

שאלה מסוג....ספר פתוח - בחירת מקור

שלב 2- בחירת קטע מקור

התלמיד צריך להביא מקור מספר הלימוד לביסוס ההסבר שהציג.
גיא ההריגה, ויניצה, אוקראינה, מתוך הספר של מט"ח עמ' 216.

שלב 3- הסבר לקשר ביו הפלישה לרצח היהודים.

עם כיבוש ברית המועצות נפלו יהודים רבים בידי הנאצים. המספר הרב של היהודים האיץ בנאצים למצוא "פתרון" אחר לבעיית היהודים, במקום הפתרונות הקודמים (ריכוז בגטאות)- הירי בבורות היה השלב הראשון בפתרון הסופי של היהודים.

שאלה מסוג....ספר פתוח - שאלת עמדה

פיצוח שאלה סעיף ב'

נימוקים לטענה שקורות יהודי צפון אפריקה בזמן מלחמת העולם השנייה הם חלק משואת העם היהודי:

שלב 1- הסבר לטענה: המדיניות הנאצית שננקטה כלפי יהודי צפון אפריקה דומה למדיניות הנאצית שננקטה כלפי היהודים באירופה: חקיקה גזעית, טרור, שוד כלכלי, כליאת היהודים במחנות ריכוז, עבודות כפייה, תנאים קשים שנכפו על היהודים שהיו במחנות.

שלב 2- עובדות מן המקור:

- הרופא מתאר שהגיע ל"מחנה ריכוז שהקימו האיטלקים" בג'אדו, מחנה שבו ריכזו הגרמנים יהודים מאזורים שונים בלוב.
- הרופא מתאר את התנאים הקשים שהיו במחנה: "מצאנו צפיפות איומה (...). כמעט בלי אמצעים היגייניים בכלל"; "קבוצות של חולים ששכבו על הרצפה... ששכבו על האבנים, עם חום גבוה"; "במחנה שרר מצב של חוסר תזונה מוחלט, חוסר מים (...). והיה ממש מצב של רעב".

רשימת ציוד מומלץ לבחינה

- ☐ ספר פתוח - עדיף עם מדבקות
- ☐ שעון לתכנון זמן
- ☐ מרקרים - לסמן את העיקר בשאלות ובתשובות
- ☐ שני עטים
- ☐ משהו מתוק ו/או כריך...
- הבחינה תמשך שלוש שעות**
- ☐ בקבוק מים

זמן לשאלות שלכם

■ אביב אתכם ללמידה ולהצלחה בבחינת הבגרות - קמפוס אורט

מותאם למיקוד תשפ"ג

<https://campus.ort.org.il/>

1. [ספרות](#)

2. [אזרחות](#)

3. [היסטוריה](#)

4. [תנ"ך - תכנית לימודים החדשה](#)

5. [תנ"ך - תכנית לימודים הישנה](#)

6. [לשון עברית והבעה](#)

7. אנגלית - [MODULE C](#) ו-[MODULE E](#)

אם אין לכם שם משתמש – לחצו על **כניסת אורח**

אנא הקדישו
כמה דקות למשוב

תודה לכולם!

